

Εθνικό πάρκο Arouca

Πορτογαλία

Κείμενο - φωτο: **ΑΡΗΣ ΛΕΟΝΤΑΡΙΤΗΣ**

Στα μονοπάτια του Μαύρου Χρυσού - Caminhos do Ouro Preto

Απόγευμα στη Λισαβόνα. Απολαμβάνω τον καφέ μου σε ένα ήρεμο κιάσκι στην κορυφή ενός λόφου, ενώ φυσάει ένα απαλό αεράκι από τον Ατλαντικό. Χαμηλόφωνη κουβεντούλα με τον ένοικο του γειτονικού τραπεζιού. Αναπόφευκτα το θέμα γυρνάει σε βουνά και μονοπάτια και έτσι πληροφορούμαι για το Drave, ένα έρημο, εγκαταλειμμένο χωριουδάκι, χαμένο σε μια χαράδρα στους ορεινούς όγκους ανατολικά του Πόρτο. Εκτός του ότι η τοποθεσία είναι πολύ όμορφη, μια ομάδα προσκόπων έχει ανακαινίσει μερικά σπίτια στο χωριό, τα οποία είναι πάντοτε ανοιχτά και ελεύθερα προς χρήση. Δεν χρειάζεται να ακούσει κανείς παραπάνω για να πειστεί. Η σχετική έρευνα που ακολουθεί για να ανακαλύψω πώς μπορεί να πάει κανείς εκεί δεν αποδίδει ιδιαίτερα λεπτομερής χάρτης για την περιοχή δεν υπάρχει στα βιβλιοπωλεία, αλλά με λίγη καλή διάθεση και πολύ περπάτημα φαίνεται πως είναι εφικτό.

Μερικές μέρες αργότερα στο Πόρτο, έχουμε μονάχα μια συγκεκριμένη ιδέα για το πώς μπορούμε να πάμε εκεί. Αν έχεις τύχει διάβαινε, και ριζικό περπάτα λείει ένα γνωμικό που μου 'ρθε πολλές φορές στο νου κατά τη διάρκεια του ταξιδιού αυτού. Ψάχνοντας για ένα βιβλίο, η

τύχη μας έφερε στο συμπαθέστατο ηλικιωμένο κάτοχο ενός μικρού βιβλιοπωλείου στη Rua de Santa Catarina. Πιάνουμε την κουβέντα και λέγοντάς του για το Drave δεν μπορεί να κρύψει την έκπληξή του. Γιατί θέλετε να πάτε σε αυτή την ερημιά; Προς μεγάλη μας τύχη, η γυναίκα του κατάγεται από ένα γειτονικό χωριό, οπότε γνωρίζει την περιοχή και μας δίνει ακριβείς οδηγίες για να πάμε στην Arouca, το κεφαλοχώρι απ' όπου παίρνει και το όνομά της η περιοχή και να ρωτήσουμε εκεί περισσότερα. Αγοράζουμε προμήθειες, αλλάζουμε δύο λεωφορεία και η καλή μας τύχη συνεχίζεται. Στο χωριό υπάρχει ένα άρτια οργανωμένο κέντρο πληροφόρησης για το φυσικό πάρκο της Arouca. Προμηθευόμαστε ένα λεπτομερές χάρτη της περιοχής και ένα μικρό βιβλιαράκι το οποίο περιλαμβάνει όλα τα μονοπάτια με λεπτομερείς περιγραφές και πληροφορίες, όπως το μήκος τους, ο βαθμός δυσκολίας, οι υψομετρικές διαφορές κτλ, και όλα αυτά δωρεάν παρακαλώ. Μοιραία σου 'ρχεται στο μυαλό η ελληνική πραγματικότητα και ακολουθεί ένας βαθύς αναστεναγμός.

Ενδιάμεσος προορισμός λοιπόν, ένα μικρό χωριό ονόματι Regoufe. Εκεί ξεκινάει ένα σύντομο μονοπάτι και μετά από μόλις μιάμιση ώρα φτάνει κανείς στο πολυπόθητο Drave. Το μόνο πρόβλημά μας είναι ότι μας χωρίζουν περίπου 14 χιλιόμετρα από το Regoufe με αρκετό ανήφορο και ανύπαρκτη κυκλοφορία οχημάτων. Ξεκινάμε και μετά από μόλις μία ώρα περπάτημα μας παίρνει ένα φορτηγάκι του δήμου για μερικά χιλιόμετρα έως το Ponte de Telhe. Περνάμε με τα πόδια μέσα από το μικροσκοπικό αυτό χωριό το οποίο αποτελείται από μερικά μόλις σπίτια και ένα καφενείο με εμφανή σημάδια εγκατάλειψης και φτώχειας. Τα χαμόγελα και οι ευχές όμως δίνουν και παίρνουν. Onde vais? A Drave! A re? Si! Χαμογελούν. Va, com Deus! Ο Θεός μαζί σας. Παίρνουμε πάλι τον ανήφορο έχοντας συντροφιά την έντονη ευωδία των ευκαλύπτων που κατακλύζουν τις πλαγιές. Μιάμιση ώρα αργότερα και ενώ φαίνεται ότι δεν θα τα καταφέρουμε να φτάσουμε πριν νυχτώσει, εμφανίζεται ένα τζίπ, το οποίο είναι και το μοναδικό όχημα που έχουμε δει μετά το φορτηγάκι του δήμου. Οι δύο ευγενέστατοι Πορτογάλοι μας πηγαίνουν μέχρι το ψηλότερο σημείο της διαδρομής σε ένα διάσελο, παρόλο που δεν είναι ο δρόμος τους και από κει μας μένει μονάχα να κατηφορίσουμε 2-3 χιλιόμετρα ως το Regoufe. Τελικά, το κατέβασμα το κάναμε στην καρότσα ενός αγροτικού απολαμβάνοντας στο έπακρο τη σύντομη αλλά υπέροχη διαδρομή. Ένας πολύ στενός δρόμος κατηφορίζει την καταπράσινη πλαγιά ανάμεσα σε εντυπωσιακούς σχηματισμούς από γρανίτη, ενώ στο βάθος διακρίνεται η κοιλάδα του Regoufe. Χωρικοί με πολύχρωμα ρούχα δουλεύουν διάσπαρτοι στα χωράφια. Άλλοι με τσάπες και άλλοι απλώς με τα χέρια τους. Καθώς πλησιάζουμε, σταματάνε τη δουλειά τους και μας παρακολουθούν ναυχελικά. Για μια στιγμή ξεχνάω ότι βρισκόμαστε στην Ευρώπη και μου δημιουργείται μια αίσθηση ότι έχουμε μεταφερθεί σε κάποια ξεχασμένη γωνιά της Ασίας. Πηδάμε έξω απ' την καρότσα και μπαίνουμε στο χωριό ονειροπολώντας. Ο δρόμος του χωριού περνά ανάμεσα απ' τα χαμηλά πέτρινα σπίτια σκεπασμένοι από πάνω με πλούσιες κληματαριές και από κάτω με άχυρο. Τρεις κότες σεργιανίζουν υπό την εποπτεία του κόκορα, ένα σκυλί γαυγίζει, το νεογέννητο σχεδόν κατακίκα κλαίει και καλεί τη μαμά του. Παραμύθι... Ανεφοδιαζόμαστε με νερό και ξεκινάμε το μονοπάτι για το Drave. Λίγο παραπάνω δύο ηλικιωμένες γυναίκες βόσκουν ένα κοπάδι κατσίκια. Χαιρετάμε. Τα πρόσωπά τους είναι πανέμορφα. Συνεχίζουμε για λίγο στην κορυφογραμμή. Οι απέναντι πλαγιές μοιάζουν να καλύπτονται με απαλό βελούδο, καθώς οι τελευταίες ακτίνες του ηλίου χρυσίζουν το χαμηλό χορτάρι. Και ξαφνικά, σε μια στροφή, εμ-

Περπατώντας στο εξωτερικό

βανίζεται το χωριό στο χρώμα του βράχου. Κείται στο βάθος μιας μικρής κοιλάδας όπου ενώνονται δυο μικρά ποτάμια. Συστάδες από πεύκα, βελανιδιές και φελλοφόρους δρύες ολόγυρα. Κατηφορίζουμε, περνάμε απ' τα πρώτα χαλάσματα και διασχίζουμε ένα γεφυράκι. Στην όχθη στέκει ακόμα ο παλιός νερόμυλος. Το ποτάμι δημιουργεί μια μικρή λίμνη και οραματίζομαι την πρωινή βουτιά. Ψιλοβρέχει και έχει σχεδόν σκοτεινιάσει. Ευτυχώς οι πληροφορίες μας είναι σωστές. Υπάρχουν πράγματι ανακαινισμένα σπίτια τα οποία είναι ανοιχτά. Οι πρόσκοποι έχουν κάνει πολύ καλή δουλειά χρησιμοποιώντας μόνο ξύλο και πέτρα, ενώ δεν έχουν αλλάξει τίποτα σε ό,τι αφορά την αρχιτεκτονική. Όμως είναι ώρα για ξεκούραση φαγητό και ύπνο.

Το πρωί η βροχή έχει σταματήσει και ο ήλιος εμφανίζεται δειλά πίσω από τα σύννεφα. Αναζωογονητική βουτιά στο παγωμένο ποτάμι, εξερεύνηση στο χωριό και τη γύρω περιοχή και επιστροφή στο ξεχασμένο Regoufe για τη συνέχεια. Φτωχικό και ερημωμένο σήμερα, κάποτε έσφιζε από ζωή. Μία από τις κυριότερες πηγές πλούτου της περιοχής, ήταν τα ορυχεία βολφραμίου (W). Το καρβίδιο του βολφραμίου (WC) είναι ένα από τα σκληρότερα γνωστά υλικά και χρησιμοποιούνταν κατά κόρον στην πολεμική βιομηχανία για την κατασκευή βλημάτων και θωρακίσεων αρμάτων μάχης. Η Πορτογαλία διαθέτει τα πλουσιότερα κοιτάσματα βολφραμίου στην Ευρώπη και ως εκ τούτου ήταν πολύ σημαντική, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Τα μεταλλεία αυτά, τα οποία διαχειρίζονταν κυρίως αγγλικές και γερμανικές εταιρίες, αποτέλεσαν πόλο έλξης και ανάπτυξης για την περιοχή, καθώς πολλοί συνέρρεαν προσβεβλημένοι από τον πυρετό του μαύρου χρυσού (Ouro Preto), όπως ονομάστηκε από τους ντόπιους το μαύρο πολύτιμο μέταλλο. Τα τελευταία μεταλλεία εγκαταλείφθηκαν το 1988 οπότε

και άρχισαν να ερημώνουν τα γύρω χωριά. Στα μεταλλεία πάνω απ' το Regoufe υπάρχει εκτεταμένο δίκτυο στοών καθώς και οι ερειπωμένες εγκαταστάσεις της αγγλικής εταιρίας εκμετάλλευσης βολφραμίου, απομεινάρια της εφημερης δόξας, τις οποίες φυσικά αποφασίσαμε να επισκεφθούμε.

Κατηφορίζουμε από τα μεταλλεία και ακολουθούμε το μονοπάτι υπ' αριθμόν 13 του δικτύου μονοπατιών του μαύρου χρυσού (Caminhos do Ouro Preto) προς το Covoelo de Raivo, ένα μικρό χωριό για το οποίο αγνοούμε περισσότερες πληροφορίες. Τα πρώτα 2 χιλιόμετρα της διαδρομής είναι άκρως απολαυστικά. Δασωμένα χωράφια με κερασιές εκατέρωθεν του μονοπατιού, το οποίο είναι στρωμένο με ακανόνιστες γρανιτένιες πλάκες, υπέροχη θέα προς τη χαράδρα όπου κυλά ο ποταμός Rio Raivo και ήπια κατηφόρα! Πλησιάζοντας στο χωριό ακούμε δυνατή μουσική. Περιέργως, θυμίζει λαϊκή γερμανική μουσική της δεκαετίας του 80 (η περιβόητη Schlagertmusik). Μέσα από ένα άνοιγμα στα δέντρα ξεπροβάλλει μια ιδιότυπη θεατρική σκηνή. Η έρημη εκκλησία του χωριού με μεγάφωνα και εκκωφαντική μουσική, παραδίπλα ένα μικρό ρυάκι, ένα ζευγάρι ερωτοτροπεί ανέμελα, ένας χωρικός κουβαλάει στην πλάτη του μια γιγάντια μπάλα από άχυρα, και πιο πέρα στον κήπο ενός σπιτιού, μια παρέα από άρτια εξοπλισμένους πιτσιρικάδες με ολοκαίνουριες γυαλιστερές ποδοσφαιρικές στολές κάνει προπόνηση. Προς το μέρος τους πλησιάζουν δύο μαυροφορεμένες κυρίες οι οποίες κρατούν από ένα μπουκέτο με κατακόκκινα λουλούδια στα χέρια. Χωρίς να σχολιάσουμε το σουρεαλισμό της σκηνής διασχίζουμε το χωριό, παίρνουμε πληροφορίες, νερό και πορτοκάλια από έναν συμπαθέστατο χωρικό και ξεκινάμε τα τελευταία 6 ανηφορικά χιλιόμετρα μέχρι τον τελικό προορισμό για σήμερα που είναι το χωριό Rio de Frades. Ο δρόμος είναι μεν ασφαλτοστρωμένος αλλά η κί-

νησ ανύπαρκτη και έχουμε το πολύ 2 ακόμα ώρες φως. Η τύχη ωστόσο μας χαμογέλασε και πάλι και μετά από δέκα μόλις λεπτά περπάτημα ένα ζευγάρι νιόπαντρων μας πήρε με το αυτοκίνητο ως το χωριό κάνοντας για άλλη μια φορά παράκαμψη από το δρόμο τους παρά την έντονη διαμαρτυρία μας, και σα να μην έφτανε αυτό μας έδωσαν και μια μεγάλη σκούλα κεράσια. Με το που κατεβήκαμε απ' το αυτοκίνητο μας υποδέχονται δύο γλυκύτατες ηλικιωμένες κυρίες και καθώς σκοτεινιάζει και η θερμοκρασία είναι πλέον αρκετά χαμηλή ενώ η υγρασία σου τρυπάει κυριολεκτικά τα κόκκαλα μας ρωτούν τι στο καλό κάνουμε τέτοια ώρα σ' αυτή την ερημιά και πού σκοπεύουμε να κοιμηθούμε. Με το που ακούμε για σκηνή η μία από τις κυρίες φεύγει εκνευρισμένη λέγοντας πως είμαστε τρελοί. Επιστρέφει λίγο αργότερα κρατώντας ένα τεράστιο σκουριασμένο κλειδί και μας λέει να την ακολουθήσουμε. Ανοίγει την πόρτα μιας παλιάς αποθήκης και μας λέει ότι μπορούμε να κοιμηθούμε εκεί αλλά να προσέχουμε πού πατάμε. Ανάβει ένα γυμνό γλόμπο και αποκαλύπτει ένα μονοκόμματο δωμάτιο και το πιο τρομακτικό πάτωμα που θα μπορούσα να φανταστώ. Σαρακοφαγωμένες παμπάλαιες σανίδες, σε πολλά σημεία μαλαωμένες και αλλού σπασμένες να χάσκουν, με το απειλητικό σκοτάδι του κελαριού να ξεπροβάλλει απειλητικό και σιωπηλό. Αν υποχωρήσει το πάτωμα σκέφτομαι, πράγμα διόλου απίθανο, θα έχουμε κάτι να γελάμε ή να κλαίμε για πολύ καιρό. Από την άλλη κάθε πότε βρίσκεις την ευκαιρία να κοιμηθείς σ' ένα τέτοιο μέρος;

Το επόμενο πρωί ξυπνάμε στην καλύβα μας σώοι και αβλαβείς. Ο αέρας έχει αλλάξει κατεύθυνση και μια έντονη μυρωδιά κοτετσιού έχει σκεπάζει τα πάντα. Έξοδος! Καθαρός αέρας, ηλιόλουστη μέρα, μπάνιο σε ένα μικρό ρυάκι που περνά πίσω απ' το «σπίτι», καφεδάκι στο καφενείο. Προβλέπεται μια ευχάριστη και εύκολη μέρα...

Σαμοθράκη 2013

βουνά

φαράγγια

θάλασσα

CANYONING
HELLENIC
www.canyoning.gr

**Διακοπές &
Canyoning**

**έναρξη 3 Αυγούστου
προγράμματα για όλους**